

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI HAYOTIMIZGA TA'SIRI

Sh.Turgunova,

TATU Farg'ona filiali Akademik litseyi o'qituvchi,

shahloturgunova977@gmail.com

M. Karimova

Qo'qov universiteti talabasi

karimova020197@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola Raqamli texnologiyalarning hayotimizga ta'siri mavzusi keng va ko'p qirrali bo'lib, zamonaviy jamiyatning turli jabhalarini qamrab oladi. Ushbu izoh mavzuni har tomonlama ko'rib chiqadi va aloqa, ish, ma'lumotlarga kirish va o'yin-kulgi kabi asosiy ta'sir sohalarini belgilaydi. U raqamli texnologiyalarning global ulanishni rivojlantirishdan tortib sanoatni inqilob qilish va madaniy me'yorlarni qayta shakllantirishgacha bo'lgan transformativ ta'sirini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, izoh ushbu texnologiyalar tomonidan qo'yiladigan murakkab muammolarni, jumladan maxfiylik, noto'g'ri ma'lumotlar, ish joyini almashtirish va raqamli giyohvandlik masalalarini tan oladi. Raqamli texnologiyalar tomonidan taqdim etilgan imkoniyatlar va muammolarni hal qilish orqali ushbu izoh ularning rivojlanishda davom etayotgan shaxslar, jamoalar va jamiyatlarga ta'sirini tanqidiy o'rganish muhimligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: ChatGPT, Virtual Private Network (VPN), Zoom, Wi-Fi, POS, Bard, Meta - WhatsApp, Facebook, Instagram.

Аннотация: В данной статье рассматривается влияние цифровых технологий на нашу жизнь, которое является широким и многогранным и охватывает различные аспекты жизни современного общества. В этом комментарии всесторонне рассматривается тема и определяются ключевые области воздействия, такие как общение, работа, доступ к информации и развлечения. В нем подчеркивается преобразующее воздействие цифровых технологий: от содействия глобальной связи до революционных преобразований в отраслях и изменения культурных норм. Кроме того, в комментарии признаются сложные проблемы, создаваемые этими технологиями, включая проблемы конфиденциальности, дезинформации, увольнения и цифровой зависимости. Рассматривая возможности и проблемы, связанные с цифровыми технологиями, этот комментарий подчеркивает важность критического изучения их влияния на отдельных лиц, сообщества и общества по мере их дальнейшего развития.

Ключевые слова: ChatGPT, виртуальная частная сеть (VPN), Zoom, Wi-Fi, POS, Бард, Мета — WhatsApp, Facebook, Instagram.

Abstract: This article deals with the impact of digital technologies on our lives, which is broad and multifaceted and covers various aspects of modern society. This commentary takes a comprehensive look at the topic and identifies key areas of impact such as communication, work, access to information, and entertainment. It highlights the transformative impact of digital technologies, from fostering global connectivity to revolutionizing industries and reshaping cultural norms. In addition, the commentary recognizes the complex challenges posed by these technologies, including issues of privacy, misinformation, job displacement, and digital addiction. By addressing the opportunities and challenges presented by digital technologies, this commentary highlights the importance of critically examining their impact on individuals, communities and societies as they continue to evolve.

Keywords: ChatGPT, Virtual Private Network (VPN), Zoom, Wi-Fi, POS, Bard, Meta - WhatsApp, Facebook, Instagram.

Kirish. Raqamli texnologiyalarni hayotimizga ta'siri haqida ko'plab olimlar fikr yuritgan "Bu yerga kel, Uotson, men seni ko'rishim kerak." Bu Aleksandr Grem Bell 1876 yilda o'zining inqilobiy ixtirosi haqida aytgan birinchi so'zlar edi . Bell dastlab "har bir shaharda bittasi" bo'lishini orzu qilgan. Albatta, u to'g'ri edi - aslida, bugungi kunda har bir odamning cho'ntagida bittasi bor. Biroq, texnologiya an'anaviy audio qo'ng'iroqni bazaga teginish usuli sifatida xabar almashish va ijtimoiy media foydasiga cheklab qo'yganini ko'rdi. So'nggi bir necha yil ichida rivojlanayotgan yana bir vosita bu video qo'ng'iroqlardir. Bu, ayniqsa, yangilik emas – kontseptsiya Bell telefoni kabi uzoq vaqtdan beri mavjud edi – lekin yuqori tezlikdagi keng polosali ulanishning hamyonbop narxlardagi inqilobi endi videoqo'ng'iroq uchun zarur bo'lgan hajmdagi ma'lumotlarni yuborish va qabul qilish oson ekanligini anglatadi. Bloklashlar va ijtimoiy masofa tufayli oilalar va do'stlar har qachongidan ham ko'proq video qo'ng'iroq orqali uchrashib, muloqot qilishmoqda. Agar siz 2020-yilgacha Zoom haqida eshitmagan bo'lsangiz , u haqida hozirgacha xabardor bo'lib qolgan bo'lasiz va u yerda ko'plab boshqa videokonferensaloqa ilovalari mavjud bo'lsa-da , bu Zoom omma oldida video suhbat uchun afisha sifatida paydo bo'lgan. ong. 2023 yilda Zoom-ga har oyda 800 milliondan ortiq noyob global tashrif buyuruvchilar borligi taxmin qilingan .

Pandemiyadan keyingi dunyoda har qachongidan ham ko'pchiligimiz uydan ishlayapmiz. Ko'pgina shaxsiy uchrashuvlar video konferentsiya bilan almashtirildi, chunki ofis xodimlari yig'ilishlar xonasini yotoqxonaga (yoki uyda ishlash uchun joy topishi mumkin bo'lgan joyda) almashmoqda. Endi, 2022 yil o'rtalaridagi ma'lumotlarga asoslanib, Makkinsi hisob-kitoblariga ko'ra, amerikaliklarning 35 foizi to'liq vaqtli uydan ishlashi mumkin..

Agar kimdir sizga bir necha yil oldin buni juda tez orada aytgan bo'lsa, siz barcha vazifalaringizni bajarishda sizga yordam beradigan bepul AI vositasidan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishingiz mumkin edi, ehtimol siz ularga ishonmagan bo'lishingiz mumkin. Millionlab odamlar endi shaxsiy va ish hayotlarida har xil vazifalarni bajarish uchun ChatGPT , Bard va boshqa generativ AI vositalaridan foydalanadilar.

U 2022-yilning noyabr oyida ishga tushirilgan bo'lsa-da, ChatGPT allaqachon talabalar va ishbilarni hayotiga o'zgartiruvchi ta'sir ko'rsatib, ularning ishi bilan bog'liq savollarga tez va aniq javob berish orqali ularning hayotini osonlashtirgan. O'z tadqiqotimizga ko'ra, kompaniyalarning 65 foizi allaqachon ChatGPT dan foydalanmoqda.

AI inqilobi haqiqatan ham shu yerda. ChatGPT odamlarga retseptlar yozish, ish rezyumelarini yaratish, insholar va she'rlar yaratish, tarixiy voqealarni sarhisob qilish, elektron pochta xabarlarini yozish, elektron jadvallar yaratish va hatto soliq deklaratsiyasini topshirish kabi ishlarda yordam beradi. Boshqalar esa undan bepul yuridik maslahat olish yoki bayramlarini rejalashtirish uchun foydalanganlar.

Asosiy qism

ChatGPT veb-sayti hozirda oyiga 1,8 milliardga yaqin tashrif buyuradi va Tech.co so'rovi shuni ko'rsatdiki , biznes rahbarlarining deyarli yarmi (47%) yangi xodimlarni yollash o'rniga sun'iy intellektdan foydalanish haqida o'ylashmoqda. Ba'zi ekspertlarning ta'kidlashicha, tez orada yirik kompaniyalarda " 50 xil AI vositalari " ishlaydi.

Esda tutingki, ChatGPT foydali bo'lsa-da va millionlab odamlarning hayotiga sezilarli ta'sir ko'rsatgan bo'lsa-da, siz uni har bir insho, hisobot yoki kundalik ishingizda ishlata olmaysiz va foydalanmasligingiz kerak.

Men bu narsaga qarshiman, Agar bu ketishda davom etsak ,shunchaki oddiy narsalarga ham aqlimizni ishlatmaydigan bo'lib qolamiz.

Garchi ChatGPT-dan foydalanish texnik plagiati bo'lmasa -da - axir, siz bironing ishidan nusxa ko'chirmaysiz - endi ko'plab universitetlar va maktablar buni aldash deb hisoblashadi.

Ba'zi o'qituvchilar o'z o'quvchilari undan foydalanishi mumkinligini aytishgan, boshqalari esa buni butunlay taqiqlagan. Bu ham mukammal emas va bu, albatta, daho emas – AI vositalari ko'pincha noto'g'ri ishlaydi va siz ulardan olgan javoblaringizni har doim ikki marta tekshirishingiz kerak.

Biz hayotimizni har qachongidan ham ko'proq onlayn o'tkazmoqdamiz. Hisobotlardan biriga ko'ra, "odatiy" global internet foydalanuvchisi 2022 yilda kuniga yetti soatni onlayn rejimda o'tkazgan.

Xarid qilishmi? Bu Amazonda qilingan. Do'stlar bilan uchrashyapsizmi? Bu FaceTime, Snapchat yoki elektron pochta. Ko'ngil ochishni xohlaysizmi? Netflix yoki onlayn o'yin. Tadqiqot? Google-ni bosing. Bizning kundalik ishlarimizning deyarli har bir jihati bugungi kunda onlayn tarzda amalga oshirilishi mumkin, shuning uchun bizning onlayn o'tkazgan vaqtimiz faqat ko'payishi muqarrar. Aslida, iste'molchilarning 37 foizi 2022 yilgi so'rovda o'zlarining shaxsiy hayotini himoya qilish uchun kompaniyalarni almashtirganliklarini aytishgan.

Onlayn hamma narsaga kirish bizga misli ko'rilmagan darajadagi qulayliklarni taqdim etsa-da, bu bizni zaif holga keltirdi. Onlaynda qilgan har bir harakatimiz yozib olinadi va biz qayerga borsak ham raqamli izlarni qoldiramiz. Xakerlar va firibgarlar buni bilishadi va moliyaviy manfaatlar uchun undan foydalanish uchun qattiq harakat qilishadi.

Albatta, hamma narsada bo'lgani kabi, texnologiya ham bizga o'zimizni himoya qilish va hayotimiz onlayn tarzda ko'chib o'tayotganda xavfsizligimizni ta'minlash vositalarini taqdim etdi. So'nggi bir necha yil ichida bu yanada muhimroq bo'ldi - ko'pchiligimiz nafaqat shaxsiy sabablarga ko'ra ko'rmoqdamiz, balki o'z uylarimizdan umumiy ish tarmoqlariga kiramiz va biz jismoniy ofisning yopiq xavfsizligiga tayanolmaymiz.

VPN sizning shaxsingizni istalmagan kuzatuvdan himoya qilishi mumkin.

Texnologiya jismoniy xaridlarni ham chetlab o'tmadi. Kontaktsiz kartalar va telefon orqali to'lovlar tufayli biz naqd pulni topshirish yoki PIN-raqamni kiritish haqida qayg'urishning hojati yo'q – to'lovni amalga oshirish uchun Cbosing va ish tugadi.

Agar siz biznes bo'lsangiz, o'lchamingizdan qat'i nazar, Savdo nuqtasi (POS) tizimi juda katta ne'matdir. POS yordamida siz nafaqat elektron to'lovlarni amalga oshirishingiz, balki zaxiralar darajasini avtomatik ravishda boshqarishingiz, elektron kvitansiyalarni yaratishingiz, sodiqlik sxemalarini boshqarishingiz, savdolarni boshqarishingiz va hokazo. Bu qimmat bo'lishi shart emas - POS tizimlari oyiga taxminan 30 dollardan boshlanadi va ba'zilari hatto bepul uskunani taklif qilishadi. Albatta, xarid qilish uchun uydan chiqish shart emas. Ko'pchiligimiz planshet, noutbuk yoki smartfonga ega bo'lganimiz sababli, barchamiz o'z oldimizda turgan virtual do'konga osongina kirish imkoniga egamiz, u erda biz xohlagan narsani sotib olamiz.

Texnologiya chakana savdoni ham demokratlashtirdi. Ilgari o'z do'koningizni ochish uchun sizga jismoniy shaxs kerak edi - endi sizga faqat kompyuter va g'oya kerak bo'ladi.

Mahsulotlaringizni dunyo bilan baham ko'rish har qachongidan ham osonroq. Bu veb-sayt quruvchilarning soddaligi tufayli - bir necha daqiqada professional ko'rinishdagi veb-saytlarni yaratishga, keyin mahsulot yoki xizmatlaringizni sotishga yordam beradigan vositalar.

Bugun, agar biror narsani aniqlamoqchi bo'lsangiz, bu bir necha marta bosishdan ko'ra qiyinroq emas. Ko'pchiligimiz uchun joyidan ko'chirishning hojati yo'q – shunchaki telefoningizni chiqarib oling va Googling-ni oling yoki hatto aqlli uy yordamchisidan so'rang.

Bu uzoq xotiraga o'xshab ko'rinishi mumkin, lekin yaqinda kutubxonaga sayohat qilish kerak bo'lgan mavzu haqida chuqurroq ma'lumot olish uchun, agar u umuman mavjud bo'lsa. Endi, texnologiyaning ushbu yutuqlari tufayli siz "to'qilgan naqshlar" dan (Google 129 000 000 ta natija beradi) "Rim tarixi" (1 360 000 000 ta natija)gacha bo'lgan orzuvingizdagi deyarli hamma narsaga bag'ishlangan yuz minglab veb sahifalarni topishingiz mumkin.

Korxonalar ham bu ishga kirishdilar va ijtimoiy media-menejer brendning obro'sini yo'qotish yoki buzish qobiliyatiga ega bo'lgan ko'pchilik kompaniyalarda muhim hisoblanadi.

So'nggi bir necha yil ichida ijtimoiy tarmoqlarning yo'nalishi biroz og'ir bo'ldi, ammo jamiyat yoki ko'plab jamiyatlar sifatida biz hech qachon bunday miqyosda global muloqotni ko'rmaganmiz. Bu #MeToo va Black Lives Matter kabi ijtimoiy sharhlar va harakatlarning kuchayishiga yordam berdi, shuningdek, Facebook-ning Cambridge Analytica janjali kabi saylovchilarni manipulyatsiya qilish va demokratiyani buzishga xizmat qilgan holda bizni himoyasiz qoldirdi.

Ijtimoiy tarmoqlar qiziqarli bo'lishi mumkin, ammo tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bu bizning ruhiy salomatligimizga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ba'zi hukumatlar ijtimoiy media kompaniyalarini, ayniqsa, yosh foydalanuvchilar haqida ko'proq mas'uliyatli bo'lishga chaqirayotgani juda yomon.

Buyuk Britaniyada o'tkazilgan yaqinda o'tkazilgan tadqiqot shuni ko'rsatdiki, yosh qizlarning 46 foizi ijtimoiy tarmoqlar ularning o'z-o'zini hurmat qilishiga salbiy ta'sir ko'rsatgan, shuning uchun tuzatish uchun juda ko'p narsa bor. Boshqa ko'plab so'nggi tadqiqotlar ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish va ruhiy salomatlik muammolari, masalan, ruhiy tushkunlik, tashvish va hatto smartfonga qaramlik o'rtasidagi bog'liqlikni aniqladi.

Oxir oqibat, ijtimoiy media faqat o'zi bo'lgan odamlarning qo'llari kabi ijobiydir - lekin sizga yoqadimi yoki yo'qmi, u shu erda qoladi.

Xulosa

Iste'molchi sifatida siz rad etishni tanlashingiz mumkin, ammo aksiyada ishtirok etmagan korxonalar tez orada raqobatchilardan orqada qoladilar. Raqamli marketing - bu onlayn mavjud bo'lgan har qanday kompaniyaning juda muhim jihati va uni to'g'ri yo'lga qo'yish muhim.

Tog'ri, hozirgi kunda texnika asrida yashayapmiz. ChatJPT va shunga o'xshash narsalardan foydalanyapmiz, muammolarni hal qilyapmiz. Lekin har narsani zarari bo'lganiday, bu narsalar aqliy faoliyatni susaytiradi.

Shu bilan birgalikda, raqamli texnologiyalarning shiddat bilan rivojlanishi va sohaning malakali mutaxassislariga ehtiyojini oshishi oliy ta'lim muassasalarida "Soliq va raqamli texnologiyalar" bo'yicha alohida o'quv yo'nalishini tashkil etilishni taqozo etmoqda. Bu eng avvalo, tizimning salohiyatli kadrlar bilan ta'minlanishiga yanada keng yo'l ochadi.

Jahon tajribasi ko'rsatib turibdiki, sun'iy aql va Big Data texnologiyalari nainki soliq idoralari ishini jadalashtirishga, shu bilan birga, "elektron hukumat" faoliyati samaradorligining oshishini hamda mamlakatda "raqamli iqtisodiyot"ning rivojlanishiga va eng muhimi, yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirishga ham yordam beradi. Hozirgi kunda bu narsalarsiz hayotimizni tasavvur qilish qiyin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kokand, F. M., Kokand, R. T., & Kokand, D. M. (2020). Trends in solving problems in the development of an innovative economy. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*, 12(6), 1205-1209.

2. Тохиров, Р., Тургунов, Б., & Мухаммаджонов, Х. (2019). СТРУКТУРНАЯ СХЕМА БЛОКА РАСПОЗНАВАНИЯ РЕЧИ В АВТОМАТИЗИРОВАННОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ. *Форум молодых ученых*, (7 (35)), 322-324.

3. Toxirov, R. S., & Raxmonov, N. R. O. G. L. (2021). Dasturiy ta'minot yordamida zamonaviy boshqaruvni tashkil etish istiqbollari. *Central Asian Academic Journal of Scientific Research*, 1(1), 181-186.

4. Tokhirov, R., & Abdurakhimjanov, A. (2021). The Issue Of Modern Strategic Management In Enterprises Or Firms. *The American Journal of Management and Economics Innovations*, 3(08), 9-14.
5. Rustam, T., & Shohruh, N. (2023, December). Econometric Analysis Of The Impact Of Innovative Development Of Business Entities On Economic Growth On The Example Of Uzbekistan. In *Uz-Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 13-24).
6. Rustam, T., & Botirjon, R. (2023). MAMLAKATIMIZDAGI YALPI ICHKI MAHSULOTGA SANOAT HAJMINING TA'SIR DARAJASI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 7, 23-27.
7. Solijonovich, R. T. (2023). TADBIRKORLIK SUB'EKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI RIVOJLANTIRISH. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 366-370.
8. Rustam, T. (2022). THEORETICAL PROBLEMS WITH THE GOVERNMENT'S ASSISTANCE FOR SMALL BUSINESSES IN UZBEKISTAN. *Yosh Tadqiqotchi Jurnal*, 1(5), 638-644.
9. Tokhirov, R., & Rahmonov, N. (2021). Technologies of using local networks efficiently. *Asian Journal Of Multidimensional Research*, 10(6), 250-254.
10. NISHONKULOV, S., & TOKHIROV, R. (2023). ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE IMPACT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF BUSINESS ENTITIES ON ECONOMIC GROWTH ON THE EXAMPLE OF UZBEKISTAN. *Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology*, 8(3`), 215–223. Retrieved from <http://niet.uz/index.php/nj/article/view/300>
11. Mamasoliyev Javlonbek Ortiq o'g'li, & Toxirov Rustam Solijonovich. (2023). TOSHKENT VILOYATI MDH MAMLAKATLARI BILAN TASHQI SAVDO A'LOQALARI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 324–327. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.453>
12. Axmadjonov Dostonbek Odiljon og'li, & Rustam Tohirov Solijonovich. (2023). INTERNET TEXNOLOGIYALARINING KICHIK BIZNES SUB'YEKTLARIGA TA'SIRI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 175–177. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.395>
13. Tokhirov R.S., & Numonov F.N. (2023). DEPENDENCE AND LEVEL OF INFLUENCE OF THE SERVICES SECTOR ON THE ECONOMY OF UZBEKISTAN. *Экономика и социум*, (7 (110)), 318-329.
14. Toxirov Rustam (2022). TADBIRKORLIK SUB'YEKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI. *Research Focus*, 1 (4), 173-176.
15. Solijonovich, T. R. SMALL NETWORKS FOR PATTERN RECOGNITION, CLUSTERING, AND TIME SERIES. Chief Editor.